

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 16 mars 1934 kl. 2 e. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1934/1935 av utgifterna under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till handelsdepartementet.

(3:e avd.)

Centrala verk med underlydande stater.

1:o) **Kommerskollegii verksamhet.** På grund av Kungl. Maj:ts i den till riksdagen avlåtna, den 3 januari 1934 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1934/1935 därom gjorda framställning (punkt 1 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över handelsärenden samma dag) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetåret ägt rum, till uppehållande av *kommerskollegii verksamhet* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 21,800 kronor.

2:o) **Kostnader för viss låneverksamhet.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till bestridande av kostnader för viss låneverksamhet inom kommerskollegium (punkt 2, sid. 3) avgiver utskottet framdeles under riksdagens utlåtande; vilket härmed

anmäles.

3:o) **Bergsstaten.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, sid. 3—10) att

dels bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid bergsstaten på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
4 bergmästare	B 29
3 gruvingenjörer	B 22
4 kontorsbiträden	B 4;

dels besluta, att å övergångsstat skola uppföras följande befattningar, nämligen:

Befattning	Lönegrad
1 bergmästare	B 29
1 gruvingenjör	B 22
1 kontorsbiträde	B 4;

dels godkänna följande stat för bergsstaten, att tillämpas från och med den 1 juli 1934:

Avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 72,000
Expenser	» 5,000
Resekostnads- och traktamentsersättningar till bergsstatens befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	» 9,000
<i>Förslagsanslag</i> kronor 86,000.	

Övergångsstat.

Avlöningar, *förslagsanslag* .....

kronor 20,000;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till bergsstaten, nu 101,000 kronor, med 5,000 kronor till 106,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär minskning av antalet bergmästardistrikt från fem till fyra och överflyttande på övergångsstat av den övertaliga personalen, en bergmästare, en gruvingenjör och ett kontorsbiträde. Kommerskollegium har framlagt tre olika alternativ till distriktsindelning, betecknade A, B och C. Bland dessa har departementschefen förordat alternativ B. Ändringen i indelningen skulle genomföras i samband med närmast inträffande ledighet å bergmästartjänst.

Vad anslaget för nästa budgetår beträffar, hänför sig den ifrågasatta höjningen till den å avlöningsstaten uppförda anslagsposten till resekostnads- och traktamentsersättningar till bergsstatens befattningshavare, vilken post föreslagits höjd från 4,000 kronor med 5,000 kronor till 9,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet vill till en början erinra, att föregående års riksdag funnit sig böra i princip biträda vad departementschefen då anfört i fråga om bergsstatens organisation å fyra distrikt. Riksdagen framhöll emellertid, att den äldste bergmästaren bleve pensionsmässig först den 5 augusti 1937 och att den äldste gruvingenjören ej uppnådde pensionsåldern förrän den 28 juli 1939. Med hänsyn härtill uttalade riksdagen, att, då frågan om uppförande av de föreslagna befattningarna å övergångsstat sålunda icke krävde omedelbart avgörande, riksdagen ansett, att, innan beslut därom

fattades, riksdagen borde beredas tillfälle att taga del av blivande förslag till ändrad indelning av bergmästardistriktet. Med anledning härav ansåg sig riksdagen böra avslå Kungl. Maj:ts förslag om överförande å övergångsstat av vissa befattningar.

I årets statsverksproposition har — såsom förut framhållits — redogjorts för tre av kommerskollegium efter anmodan från Kungl. Maj:t framlagda alternativa förslag till ny indelning av bergmästardistriktet, av vilka förslag departementschefen förordat det såsom alternativ B be-tecknade.

Av statsrådsprotokollet framgår vidare, att kommerskollegium vid fram-läggandet av berörda förslag erinrat, att, såvitt någon oförutsedd avgång ur tjänsten icke inträffade inom bergsstaten, omorganisationsfrågan icke bleve aktuell förrän på hösten 1937. Att bedöma arbetsbördans fördelning vid tiden för omorganisationsprogrammets aktualisering syntes kollegium, med hänsyn till den bristande stadga, varunder näringslivet numera ar-betade, och de därmed förknippade svårigheterna att förutsäga förhållan-den vid nämnda tidpunkt, endast i ringa mån vara möjligt.

Jämväl utskottet är av den uppfattningen, att vägande skäl tala för att icke nu taga definitiv ställning till spörsmålet om ny distriktsindelning inom bergsstaten, särskilt med hänsyn till frågan om bergmästarexpeditionernas och arkivens förläggning. Utskottet vill i detta sammanhang fram-hålla, att ett genomförande av det av departementschefen förordade alter-nativet oförändrat synes medföra relativt höga utgifter för rese- och trak-tamentsersättningar.

Vid bifall till vad utskottet sålunda förordat, torde någon övergångsstat för bergsstaten lämpligen icke böra uppföras utan antalet befattningar å ordinarie stat upptagas till samma antal som för närvarande. I ordi-narie staten torde emellertid under en rubrik, förslagsvis benämnd »Anm.», böra angivas, att vid inträffad ledighet å en bergmästar-, en gruvingenjörs- och en kontorsbiträdesbefattning en dylik befattning skall indragas.

Utskottet, som i övrigt ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid bergsstaten på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
5 bergmästare	B 29
4 gruvingenjörer	B 22
5 kontorsbiträden	B 4;

Anm. Vid inträffad ledighet å en bergmästar-, en gruvingenjörs- och en kontorsbiträdesbefattning skall en dylik befattning indragas.

b) godkänna följande stat för bergsstaten, att tilläm-pas från och med den 1 juli 1934:

Avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	92,000
Expenser	»	5,000
Resekostnads- och traktamentsersättnin- gar till bergsstatens befattningsha- vare, <i>förslagsanslag</i>	»	9,000
		<i>Förslagsanslag</i> kronor 106,000;

samt

c) höja det ordinarie förslagsanslaget till bergsstaten, nu 101,000 kronor, med 5,000 kronor till 106,000 kronor.

4:o) **Sprängämnesinspektionens verksamhet. Statens elektriska inspektionens verksamhet. Fartygsinspektionens verksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 4, 6 och 7, sid. 10—13) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1934/1935 anvisa,

a) till uppehållande av *sprängämnesinspektionens verksamhet* ett extra förslagsanslag av 8,800 kronor;

b) till uppehållande av *statens elektriska inspektionens verksamhet* ett extra förslagsanslag av 26,600 kronor;

samt

c) till uppehållande av *fartygsinspektionens verksamhet* ett extra anslag av 62,300 kronor.

5:o) **Provisorisk avlöningsförbättring för lärare vid navigationsskolorna.** I fråga om Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till provisorisk avlöningsförbättring för lärare vid navigationsskolorna (punkt 9, sid. 15) avgiver utskottet framdeles under riksdagen utlåtande; vilket härmed

anmäles.

6:o) **Navigationslärarkursen.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 10, sid. 16) hemställer utskottet,

att riksdagen må å riksstaten upptaga det ordinarie reservationsanslaget till navigationslärarkursen utan angivet belopp.

7:o) **Kompletteringskurs vid tekniskt läroverk.** På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, sid. 16 och 17) får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för anordnande av *kompletteringskurs vid tekniskt läroverk* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 2,400 kronor.

8:o) **Laboratorieutrustning vid navigationsskolan i Malmö.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12, sid. 17—19) att

dels medgiva, att vad av tidigare för komplettering av vissa laboratorier m. m. anvisade anslag beräknats för komplettering av maskinlaboratoriet vid tekniska läroverket i Malmö i stället må användas för anskaffande av utrustning för ett självständigt laboratorium vid navigationsskolan i Malmö,

dels ock för sistnämnda ändamål för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

På därom av Kungl. Maj:t framställt förslag beslöt 1931 års riksdag för nedbringande av de högst avsevärda kostnader, anskaffningen av maskinlaboratorier för navigationsskolorna eljest beräknats draga, komplettering av vissa laboratorier vid tekniska högskolan, Chalmers tekniska institut samt tekniska läroverken i Malmö och Härnösand ävensom reparationer av samt anskaffning av viss materiel vid navigationsskolan i Härnösand för en beräknad kostnad av 30,000 kronor samt anvisade för detta ändamål för budgetåret 1931/1932 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

För fortsatt komplettering i enlighet med den uppgjorda planen har sedermera 1932 års riksdag å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisat ytterligare ett belopp av 10,000 kronor.

Med hänsyn till det budgetära läget gjordes icke någon framställning till 1933 års riksdag om anslag för ifrågavarande ändamål.

Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag innebär den avvikelsen från den ursprungligen uppgjorda planen, att det äskade beloppet jämte viss å tidigare anvisade anslag kvarstående reservation skulle få användas för anskaffande av utrustning för ett självständigt laboratorium vid navigationsskolan i Malmö i stället för, såsom förut avsetts, till komplettering av laboratoriet vid tekniska läroverket därstädes.

Såsom skäl för den föreslagna avvikelsen från den ursprungliga planen för komplettering av vissa laboratorier har i statsrådsprotokollet angivits, att laboratoriefrågan vid Malmö navigationsskola så tillvida kommit i ett nytt läge, som viss om- och tillbyggnad av skolans lokaler avsetts att bereda utrymme jämväl för ett skolans eget laborato-

Utskottet.

rium, att skolan såsom gåva erhållit viss laboratorieutrustning (fullständigt ångmaskinsaggregat) samt att det, då en anordning med för flera anstalter gemensamma maskinlaboratorier måste i flera avseenden medföra betydande olägenheter, skulle vara den ur alla synpunkter lyckligaste lösningen, om navigationsskolan kunde erhålla ett självständigt laboratorium med tillräcklig utrustning inom ramen för de kostnader, som den eljest erforderliga kompletteringen av tekniska läroverkets laboratorium skulle draga.

Utskottet kan icke dela den uppfattningen, att de sålunda anförda skälen äro av den beskaffenhet, att de böra föranleda ett frångående av den så sent som år 1931 av riksdagen beslutade organisationen av navigationsskolorna. Med hänsyn härtill har utskottet ansett sig icke kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, i vad det avser anskaffande och utrustning av ett självständigt laboratorium vid navigationsskolan i Malmö. I likhet med departementschefen anser dock utskottet, att ett ytterligare uppskov med slutförandet av kompletteringsplanen skulle för navigationsskolan medföra avsevärda olägenheter. Utskottet har därför velat tillstyrka, att för fortsatt komplettering enligt den ursprungliga planen för nästa budgetår anvisas återstoden av det tidigare beräknade beloppet eller 10 000 kronor. Vid bifall härtill torde anslagets rubrik böra ändras i överensstämmelse med vad utskottet sålunda förordat.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må för *fortsatt komplettering av vissa laboratorier* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

9:o) **Lots- och fyrinrättningen. Säkerhetsanstalter för sjöfarten.** I fråga om Kungl. Maj:ts framställningar angående anslag till lots- och fyrinrättningen (punkt 13, sid. 19—27) samt till säkerhetsanstalter för sjöfarten (punkt 14, sid. 27—39) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här

erinra.

10:o) **Patent- och registreringsverket.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15, sid. 39—43) att

dels godkänna ett av departementschefen förordat förslag till stat för patent- och registreringsverket, att tillämpas från och med den 1 juli 1934,

dels upptaga det ordinarie förslagsanslaget till patent- och registreringsverket med oförändrat belopp 1,500,000 kronor.

Enligt numera tillämpade budgetprinciper bör det ordinarie förslagsanslaget till patent- och registreringsverket uppföras i riksstaten med samma belopp som inkomstiteln »Patent- och varumärkes- samt registre-

ringsavgifter». I enlighet härmed äro i riksstaten för innevarande budgetår ifrågavarande anslag och inkomsttitel upptagna med enahanda belopp av 1,500,000 kronor. De inflytande avgifterna tillgodoföras över anslaget en särskild fond, »patent- och registreringsverkets fond», från vilken utgifterna för verket bestridas.

Den av 1933 års riksdag godkända staten för patent- och registreringsverket har följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	564,700
Avlöningar till å övergångsstat uppförda en byrådirektör och en registrator, förslagsvis	»	18,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vikariatsersättningar m. m., förslagsvis	»	300,000
Expenser, förslagsvis	»	64,000
Fastigheten, förslagsvis	»	15,000
Postavgifter och transportkostnader, förslagsvis	»	8,500
Resor, förslagsvis	»	1,000
Publikationer, efter avdrag av influtna prenumerationsavgifter och dylikt, samt kungörelser, förslagsvis	»	160,000
Återställda registrerings- m. fl. avgifter, förslagsvis	»	25,000
Bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern, förslagsvis	»	2,600
Pensioner åt avskedade tjänstemän, förslagsvis	»	50,000
Dyrtidstillägg, förslagsvis	»	85,000
Summa kronor		1,293,800.

Det av departementschefen nu förordade förslaget till stat för patent- och registreringsverket innebär allenast den ändring i nu gällande stat, att posten för pensioner åt avskedade tjänstemän höjts med 15,000 kronor eller från 50,000 kronor till 65,000 kronor samt att till statsbidrag för inrättande av ett uppfinnarekontor upptagits en ny anslagspost å 8,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet ansett sig böra tillstyrka. Vad särskilt angår frågan om statsbidrag för inrättande av ett uppfinnarekontor, har den för kontorets verksamhet upplagda planen och de för statsbidragets erhållande ifrågasatta villkoren icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet

Utskottet hemställer alltså,

- att riksdagen må
- a) godkänna följande stat för patent- och registreringsverket, att tillämpas från och med den 1 juli 1934:

Statsutskottets utlåtande Nr 10.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	564,700
Avlöningar till å övergångsstat uppförda en byrådirektör och en registrator, förslagsvis	»	18,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vikariatsersättningar m. m., förslagsvis	»	300,000
Expenser, förslagsvis	»	64,000
Fastigheten, förslagsvis	»	15,000
Postavgifter och transportkostnader, förslagsvis	»	8,500
Resor, förslagsvis	»	1,000
Publikationer, efter avdrag av inlutna prenumerationsavgifter och dylikt, samt kungörelser, förslagsvis	»	160,000
Återställda registrerings- m. fl. avgifter, förslagsvis	»	25,000
Bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern, förslagsvis	»	2,600
Bidrag till uppfinnarekontoret	»	8,000
Pensioner åt avskedade tjänstemän, förslagsvis	»	65,000
Dyrtidstillägg, förslagsvis	»	85,000
Summa kronor		1,316,800;

samt

b) upptaga det ordinarie förslagsanslaget till patent- och registreringsverket med oförändrat belopp, 1,500,000 kronor.

11:o) **Kostnader för den överståthållarämbetet och länsstyrelserna åliggande befattning med vissa slag av registrering.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 16, sid. 43 och 44) får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av *kostnaderna för den överståthållarämbetet och länsstyrelserna åliggande befattningen med registreringar och anmälningar till förenings- med flera register* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor.

12:o) Statens provningsanstalt. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17, sid. 44—48) att med godkännande av ett av departementschefen förordat förslag till stat för statens provningsanstalt, att tillämpas från och med den 1 juli 1934, höja det ordinarie förslagsanslaget till anstalten, nu 341,100 kronor, med 13,000 kronor till 354,100 kronor.

Utgifterna för statens provningsanstalt bestridas från ett under tionde huvudtiteln upptaget ordinarie förslagsanslag, varvid dock är att märka, att dyrtidstillägg och provisoriskt dyrortstillägg till anstaltens personal utgå från huvudtitelns allmänna anslag för nämnda ändamål. Inkomsterna från anstalten uppföras å riksstatens inkomstsida å särskild titel under rubriken »Uppbörd i statens verksamhet».

Beträffande anstaltens faktiska utgifter och inkomster samt de tillskott av statsmedel, som under senare år erfordrats för uppehållande av anstaltens verksamhet, torde få hänvisas till den sammanställning härutinnan, som finnes intagen i tionde huvudtiteln, sid. 81, i 1932 års statsverksproposition. Till komplettering må nämnas, att för budgetåren 1931/1932 och 1932/1933 utgifterna — inbegripet kostnaderna för dyrtidstillägg — utgjort sammanlagt respektive 402,200 kronor och 386,400 kronor samt inkomsterna 305,100 kronor och 302,100 kronor. Tillskotten av statsmedel hava alltså för nämnda båda budgetår uppgått till 97,100 kronor respektive 84,300 kronor.

I riksstaten för nu löpande budgetår är det ordinarie förslagsanslaget till statens provningsanstalt upptaget med 341,100 kronor.

Den av 1933 års riksdag godkända staten för provningsanstalten har följande utseende:

Avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	kronor 165,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattnings- havare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 42,000
Tillfälliga biträden, <i>förslagsanslag</i>	» 40,000
Inspektörens arvode	» 1,000 kronor 248,000

Övergångsstat.

Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	kronor 30,600
---	---------------

Omkostnadsstat.

Till gas och elektrisk ström, <i>förslagsanslag</i>	kronor 9,000
» värme, <i>förslagsanslag</i>	» 5,000
» inventarier och maskiner m. m.	» 4,000
» bibliotek	» 2,000

Till glasvaror, <i>förslagsanslag</i>	kronor	4,000	
» laboratorieutensilier, kemikalier, materialer, förbrukningsartiklar, provningsanordningar m. m., <i>förslagsanslag</i> ...	»	18,000	
» expenser, <i>förslagsanslag</i>	»	14,000	
» resor, <i>förslagsanslag</i>	»	4,000	
» publikationer, <i>förslagsanslag</i>	»	1,000	
» underhåll av tomten m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	1,500	kronor 62,500
			<i>Förslagsanslag</i> kronor 341,100.

Vad först avlöningsstaten angår, innebär Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag allenast den ändring, att anslagsposten till tillfälliga biträden skulle med hänsyn till postens belastning höjas från 40,000 kronor till 50,000 kronor.

Beträffande övergångsstaten har någon ändring icke ifrågasatts.

Vad omkostnadsstaten beträffar, har posten till värme ansetts kunna nedsättas med 500 kronor, under det att posten till expenser höjts med 3,500 kronor eller från 14,000 kronor till 17,500 kronor. Slutligen har posten för »inventarier och maskiner m. m.» ansetts böra erhålla förändrad benämning och i staten upptagas under rubriken »tekniska inventarier och maskiner m. m.»

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för statens provningsanstalt, att tillämpas från och med den 1 januari 1934:

Avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i> ...	kr.	165,000	
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	42,000	
Tillfälliga biträden, <i>förslagsanslag</i>	»	50,000	
Inspektörens arvode	»	1,000	258,000

Övergångsstat.

Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	30,600
---	--------

Omkostnadsstat.

Till gas och elektrisk ström, <i>förslagsanslag</i>	kr.	9,000
» värme, <i>förslagsanslag</i>	»	4,500

Till tekniska inventarier och maskiner m. m.	kr.	4,000	
» bibliotek	»	2,000	
» glasvaror, förslagsanslag	»	4,000	
» laboratorieutensilier, kemikalier, materialier, förbrukningsartiklar, provningsanordningar m. m., förslagsanslag	»	18,000	
» expenser, förslagsanslag	»	17,500	
» resor, förslagsanslag	»	4,000	
» publikationer, förslagsanslag	»	1,000	
» underhåll av tomten m. m., förslagsanslag	»	1,500	65,500
Summa kronor			354,100;

samt

b) höja det ordinarie förslagsanslaget till statens provningsanstalt, nu 341,100 kronor, med 13,000 kronor till 354,100 kronor.

Handel och sjöfart.

13:o) **Handelshögskolan i Stockholm. Exportstipendier.** På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 18 och 19, sid. 48—50) får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1934/1935 anvisa

a) såsom bidrag till *handelshögskolan i Stockholm* under läsåret 1934—1935 ett extra anslag av 25,000 kronor; samt

b) till *exportstipendier* ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

14:o) **Svenska handelskamrar i utlandet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20, sid. 50—54) att såsom understöd för år 1934 till svenska handelskamrar i utlandet å riksstaten för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 70,500 kronor.

Till svenska handelskamrar i utlandet har för innevarande budgetår anvisats ett anslag av enahanda storlek som det nu äskade.

Beträffande anslaget historik torde få hänvisas till tionde huvudtiteln, sid. 96 och 97, i 1932 års statsverksproposition.

Det för budgetåret 1933/1934 anvisade anslaget har fördelats å de olika handelskamrarna sålunda, att handelskammaren i London erhållit 20,000 kronor, handelskammaren i Paris 12,500 kronor, handelskammaren i New York 15,500 kronor, handelskammaren i Sydney 12,500 kronor och handelskammaren i Warschau 10,000 kronor.

Därjämte har Kungl. Maj:t tilldelat handelskammaren i London och handelskammaren i Paris av särskilda förhållanden betingade bidrag för år 1933 å 10,000 kronor respektive 6,500 kronor, vilka belopp utgått från handels- och sjöfartsfonden samt manufakturförslagslånefondens räntemedel.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *E. Nylander* väckt motion, nr 220, vari hemställts, att såsom understöd åt svenska handelskammaren i Riga å riksstaten för budgetåret 1934/1935 anvisas ett extra anslag av 5,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionären anfört till stöd för sitt förslag, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag har icke givit utskottet anledning till erinran.

Vad angår det motionsvis väckta yrkandet om anslag åt svenska handelskammaren i Riga, har — såsom statsrådsprotokollet utvisar — departementschefen ansett sig av statsfinansiella skäl icke kunna tillstyrka medels anvisande å riksstaten till sagda handelskammare. Utskottet anser ock för sin del en höjning av riksstatsanslaget för det ändamål, varom fråga är, icke böra förekomma, men förutsätter, att, därest fullgiltiga skäl för utanordnande av något statsbidrag till svenska handelskammaren i Riga efter ytterligare utredning av ärendet förebringas, Kungl. Maj:t må kunna av tillgängliga medel annorledes understödja sagda handelskammare.

Utskottet hemställer alltså,

I:o att riksdagen må såsom understöd för år 1934 till *svenska handelskamrar i utlandet* å riksstaten för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 70,500 kronor; samt

II:o att herr Nylanders ovanberörda motion, II: 220, må anses besvarad genom vad utskottet ovan anfört.

15:o) **Internationella byrån i Bryssel för handelsstatistik.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, sid. 54 och 55) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom bidrag för år 1935 till den *internationella byrån i Bryssel för handelsstatistik* å riksstaten för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 700 kronor.

16:o) **Ersättning åt sjömanshusen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22, sid. 55—63), att för beredande under år 1934 åt sjömanshusen av ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktigas inskrivning och redovisning samt för andra dem åvilande uppgifter för statsverkets räkning å riksstaten för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 146,000 kronor.

Sjömanshusinstitutionen tillkom år 1748 såsom ett led i vissa strävanden att genom särskilda åtgärder bringa ordning och skick inom sjöfarten och för sjöfartens befrämjande över huvud taget. Sjömanshusens ursprungligen främsta uppgifter voro utdelande av understöd till behövande sjöfolk eller deras efterlevande, utövande av viss tillsyn och kontroll över sjömän samt förvaltning av sjömanshusens kassor och fonder. Efter hand hava emellertid sjömanshusen kommit att anlitas även för statliga uppgifter, främst genom att tillhandagå i avseende å de värnpliktigas inskrivning och redovisning samt beträffande kontroll i vissa sociala och andra hänseenden och genom att meddela myndigheter och andra upplysningar rörande sjöfolket m. m.

Sjömanshusens viktigaste inkomster utgöras av den s. k. tonavgiften, som utgår för från svensk hamn till utrikes ort avgående fartyg, den å sjöfolkets intjänta hyra utgående s. k. hyresavgiften, räntor å sjömanshusens fondmedel samt ersättning av statsmedel.

Ersättningsfrågan intill 1933 års riksdag. Som ersättning för ombesörjandet av förenämnda sjömanshusen åvilande bestyr med värnpliktigas inskrivning och redovisning ävensom utarbetande av sjöfartsstatistiska uppgifter anvisade riksdagen å extra stat för vart och ett av åren 1900—1911 ett anslag å 30,000 kronor. Detta anslag utgick för åren 1912—1920 med ett till 40,000 kronor för år höjt belopp.

I anledning av en av 1915 års riksdag i skrivelse, nr 175, gjord hemställan uppdrog Kungl. Maj:t den 30 juni 1916 åt kommerskollegium att med tillhjälp av sakkunniga verkställa utredning angående sjömanshusen i riket, i syfte att dessa institutioner på ett bättre sätt än dittills måtte kunna fylla sitt ändamål, ävensom att därefter till Kungl. Maj:t avgiva de förslag, vartill utredningen kunde giva anledning.

Den 18 november 1919 avlämnade dessa sakkunniga (1917 års sjömanshuskommitté) till kommerskollegium betänkande och förslag till sjömanshusens omorganisation. Efter en ingående utredning rörande sjömanshusens arbetsuppgifter uttalade de sakkunniga, att den andel i arbetsbördan, som arbetet för direkta statsändamål eller därmed likställda ändamål utgjorde, icke syntes böra sättas till mindre än 75 procent av sjömanshusens hela arbetsbörd.

Sedan Kungl. Maj:t den 20 september 1919, i anledning av hemställan av samma års riksdag, uppdragit åt de s. k. skeppstjänstkommittéer att utarbета förslag angående ordnande av sjömanspensioneringen, framlade kommerskollegium i skrivelse till Kungl. Maj:t den 9 december 1919 förslag till en provisorisk lösning av frågan om statsbidrag till sjömanshus. Under återopande av den av 1917 års sjömanshuskommitté verkställda uppskattningen av statens andel i sjömanshusens arbetsuppgifter samt med utgångspunkt från ett inom de kommittéer framkommet förslag, enligt vilket den årliga omkostnadsstaten för sjömanshusen upptogs till 216,600 kronor, hemställde kollegium därvid om statsanslagets provisoriska fastställande till 75 procent av sistnämnda belopp eller i avrundat tal 162,000 kronor. Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen till 1920 års riksdag i enlighet härmed gjorda hemställan bifölls av riksdagen. Samma anslag, 162,000 kronor, har sedermera årligen till och med år 1932 anvisats för ifrågasvarande ändamål.

Omorganisationsfrågan intill 1935 års riksdag. 1917 års sjömanshuskommittéer majoritet förordade i fråga om antalet sjömanshus en minskning från 47 till 31, medan en reservant, som instämde i förslaget om fullständig indragning av 16 sjömanshus, ansåg, att av de återstående 31 allenast 12 borde bibehållas som sjömanshus och 19 ombildas till mönstringskontor.

I skrivelse den 23 september 1927 om anslag åt sjömanshusen för år 1928 föreslog kommerskollegium indragning från och med den 1 januari 1929 av inalles 13 av de 16 sjömanshus, som av majoriteten inom sjömanshuskommittéer föreslagits till indragning. Dessa av kollegium till indragning ifrågasatta sjömanshus voro de i Piteå, Skellefteå, Hudiksvall, Uppsala, Södertälje, Söderköping, Linköping, Vadstena, Jönköping, Ronneby, Falkenberg, Kungälv och Lidköping. De av kollegium anförda skälen för indragning av nämnda sjömanshus voro i korthet följande:

Under årens lopp hade olägenheter allt mera gjort sig märkbara i fråga om bibehållande av en del av de mindre sjömanshusen. Sålunda hade det visat sig svårt att annorledes än efter flera påstötningar kunna förmå vederbörande sjömanshusdirektion att avgiva svar å kollegii skrivelser eller att avlämna föreskrivna periodiska uppgifter till kollegium. På grund av sjömanshusens stora antal vore vidare organisationen ganska tungrodd, vilket bland annat framträdde vid skriftväxling och genom

svårigheten för kollegium att genom inspektion på ort och ställe underkasta vederbörande erforderlig kontroll. Enär ombudsmansbefattningarna särskilt vid de minsta sjömanshusen av naturliga skäl hade karaktären av bisysslor, hade slutligen jämförelsevis täta ombyten av innehavare å befattningarna ifråga blivit följden, ett förhållande som icke kunnat undgå att inverka menligt på tjänstens utövande.

Genom en indragning av åtminstone flertalet av de mindre sjömanshusen skulle de nyss antydda olägenheterna i väsentlig grad bortfalla. Samtidigt därmed skulle vinnas en stor fördel i avseende å en av sjömanshusens viktigare funktioner, nämligen understödsutdelningen. Den höjning av statsbidraget från 40,000 kronor till 162,000 kronor, som under de senare åren genomförts, hade visserligen möjliggjort väsentliga förbättringar i nu ifrågavarande hänseende. Men det stode för kollegium fullt klart, att en viss centralisering av sjömanshusen och deras verksamhet i förevarande avseende skulle kunna verka mycket gagneligt. Genom av kollegium utfärdade anvisningar rörande sjömanshusens understödsverksamhet hade det under de senare årens lopp lyckats att genomdriva en viss utjämning de olika sjömanshusen emellan och förbättringar i övrigt i vad anginge understödsutdelningen och kapitaltillgångarna. Emellertid kvarstode ännu åtskilliga ojämnheter, som det vore önskvärt få undanröjda. Detta skulle underlättas, om ett antal mindre sjömanshus, där understödsutdelningen och även annan verksamhet visat sig spela mindre roll, indroges och deras kapitaltillgångar finge komma andra sjömanshus tillgodo, samtidigt som hela organisationen bleve lättare att överblicka och handhava.

Under åberopande av vad kollegium sålunda anfört och under framhållande, att något slutligt avgörande beträffande sjömanshuskommittéens förslag till omorganisation av sjömanshusen icke kunde ävägabringas, förrän ställning tagits till ett av skeppstjänstkommittéens dämera utarbetat förslag angående ordnande av sjömanspensioneringen, förklarade kollegium sig finna det vara angeläget, att, i avvaktan på en slutlig lösning av båda förenämnda frågor, en åtminstone provisorisk omorganisation av sjömanshusen i av kollegium antydd riktning åstadkommes.

Vid anmälan inför Kungl. Maj:t den 4 januari 1928 av denna fråga anförde *föredragande departementschefen* — under erinran hurusom 1921 års riksdag i sin skrivelse, nr 10 A, i fråga om statsbidrag till sjömanshusen för år 1922 uttalat, att riksdagen förutsatte, att Kungl. Maj:t riktade sin uppmärksamhet på åstadkommande av förenklingar i sjömanshusens organisation i den mån sådana visade sig lämpliga och möjliga att ernå — att, enär han, i likhet med kommerskollegium, icke kunde finna, att de då ännu ej slutligt lösta spörsmålen angående sjömanshuskommittéens förslag till omorganisation av sjömanshusen och skeppstjänstkommittéens förslag beträffande sjömanspensioneringen utgjorde hinder mot att vidtaga vissa förenklingar och förbättringar i sjömanshusens organisation och vad därmed sammanhängde, det vore hans avsikt att framläggas samma fråga till Kungl. Maj:ts prövning.

I skrivelse den 19 maj 1928, nr 10 A, uttalade sedermera *riksdagen*, att,

oaktat det vore önskvärt, att förenklingar i sjömanshusens organisation så snart ske kunde genomfördes, det icke syntes riksdagen lämpligt att, innan slutlig ståndpunkt kunnat tagas till omorganisationsfrågan i hela dess vidd, vidtaga indragning av några sjömanshus.

Vid anmälan inför Kungl. Maj:t den 4 januari 1929 av ärende om anslag till sjömanshusen för budgetåret 1929/1930 berördes ånyo frågan om indragning av vissa mindre sjömanshus, därvid *dåvarande departementschefen* förklarade sig hava för avsikt att underkasta vissa till ämnet hörande spörsmål en särskild prövning och, bland annat, undersöka, huruvida icke med hänsyn till ändrade förhållanden eller andra omständigheter ett eller annat av de utav kommerskollegium till indragning föreslagna sjömanshusen tillsvidare borde bibehållas.

I skrivelse, nr 236, anförde därefter 1929 års *riksdag*, att anledning till ett frångående av riksdagens förut uttalade uppfattning rörande sjömanshusens omorganisationsfråga icke heller då syntes riksdagen i princip föreligga, dock att riksdagen med hänsyn till gjorda påtalanden, att verksamheten vid vissa sjömanshus icke fullgjordes på ett tillfredsställande sätt, ansett, att i dylika fall skäl förefunnes för verksamhetens nedläggande.

Ersättnings- och omorganisationsfrågorna efter 1933 års riksdag. I skrivelse den 22 april 1933, nr 10, uttalade *riksdagen*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anvisande av anslag åt sjömanshusen för år 1933, att riksdagen ansett, att, därest effektiva åtgärder vidtoges för nedbringande av sjömanshusens förvaltningskostnader — åtminstone tillfällig — reducering av sagda anslag med hänsyn till det statsfinansiella läget borde kunna vidtagas; och har riksdagen för ändamålet ifråga för budgetåret 1933/1934 anvisat ett från 162,000 kronor till 146,000 kronor nedsatt anslag. Samtidigt härmed har riksdagen uttalat önskvärdheten av att ny utredning snarast verkställdes angående storleken av den andel i sjömanshusens förvaltningskostnader, som skäligen bör påvila staten.

Sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 2 juni 1933 anbefallt kommerskollegium att avgiva yttrande i anledning av vad riksdagen anförut rörande åtgärder för nedbringande av sjömanshusens förvaltningskostnader ävensom inkomma med det förslag i ämnet, vartill kollegium kunde finna anledning, har kollegium i skrivelse den 19 juni 1933 avgivit utlåtande i frågan. I denna skrivelse har *kommerskollegium* — samtidigt som kollegium gav anvisning på vissa smärre besparingar, vilka redan då kunde åvägabringas och som beräknades för år 1933 till omkring 6,000 kronor och för år 1934 till 16,500 kronor — uttalat, att det mötte stora svårigheter att med nuvarande organisation av sjömanshusen ernå någon mera beaktansvärd verklig minskning av sjömanshusens förvaltnings-

kostnader. Kollegium hänvisade i detta sammanhang till sin i förenämnda skrivelse den 23 september 1927 avgivna utredning med förslag till provisorisk omorganisation av rikets sjömanshus och framhöll, att riksdagen visserligen gjort uttalande av innebörd, att några åtgärder i ifrågasvarande syfte icke borde vidtagas, förrän frågan om sjömanspensioneringen blivit slutgiltigt löst, men att kollegium för sin del alltjämt hade den uppfattningen, att en omorganisation i huvudsaklig överensstämmelse med förenämnda förslag skulle kunna utan olägenhet omedelbart vidtagas.

I samband med fördelning mellan sjömanshusen av det för innevarande budgetår anvisade anslaget anbefalldes Kungl. Maj:t därefter kollegium att dels vid avgivande av förslag till anslag åt sjömanshusen för budgetåret 1934/1935 taga hänsyn till de i kollegii skrivelse den 19 juni 1933 angivna möjligheter till besparingar i fråga om förvaltningskostnaderna ävensom till de ytterligare utgiftsminskningar, som vid förnyat övervägande i detta ämne kunde befinnas möjliga att åvägabringa, dels ock verkställa ny utredning angående storleken av den andel i sjömanshusens förvaltningskostnader, som skäligen borde påvila staten.

Med skrivelse den 7 oktober 1933 har *kommerskollegium* överlämnat den av kollegium verkställda utredningen i förevarande ämnen.

Vad angår spørsmålet om möjligheterna att åstadkomma ytterligare besparingar i fråga om sjömanshusens förvaltningskostnader, har kollegium anfört följande:

Kollegium vore nödsakat meddela, att kollegium efter förnyat övervägande i detta ämne icke funnit sig kunna anvisa andra möjligheter därutinnan än de i dess skrivelse den 19 juni 1933 angivna. Detaljgranskning av räkenskaperna vid sex sjömanshus, som efter avlåtandet av sistnämnda skrivelse varit föremål för inspektion, hade icke ådagalagt ytterligare besparingsmöjligheter av någon räckvidd. I mån som ytterligare inspektioner företoges, komme kollegium emellertid att fullfölja detaljgranskningen av sjömanshusens utgifter i syfte att därigenom eventuellt kunna beredas möjlighet att på bestämda punkter påverka respektive sjömanshus i besparingshänseende.

Vidkommande därefter frågan om storleken av den andel i sjömanshusens förvaltningskostnader, som skäligen bör påvila staten, har kommerskollegium sammanfattat resultatet av den av kollegium i detta ämne verkställda utredningen sålunda:

Kollegium hade för sin del kommit till det resultatet beträffande den kollegium i detta hänseende förelagda uppgiften, att anledning icke föreläge att frångå den uppskattning härutinnan, som tidigare kommit till stånd och vars riktighet jämväl kollegium hävdade, nämligen att statens andel borde anses utgöra omkring 75 procent. Sjömanshusens förvaltningskostnader kunde för år 1934 beräknas till i runt tal 500,000 kronor. Därest vissa indragningar av sjömanshus i anslutning till av kollegium tidigare avgivna förslag skulle komma till stånd, hade de årliga kostnaderna beräknats kunna nedbringas med ytterligare 28,000 kronor eller sålunda till omkring 472,000 kronor. Med utgångspunkt från att staten

skulle ersätta sjömanshusen fullt ut för deras bestridande av statliga utgifter, borde statens årliga understöd till sjömanshusen alltså utgöra i förra fallet 375,000 kronor och i senare fallet 354,000 kronor.

Med hänsyn till bland annat det statsfinansiella läget ville kollegium dock icke nu föreslå ökning av det under de närmast föregående åren utgående anslaget å 162,000 kronor till sjömanshusen. Å andra sidan kunde kollegium icke förorda, att den för löpande budgetår företagna reduceringen av anslaget till 146,000 kronor upprepades under ett kommande år. Kollegium måste för sin del bestämt tillråda, att anslaget nu åter bringades upp till det högre beloppet.

I anledning av vad kommerskollegium uttalat i sin skrivelse den 19 juni 1933 angående tillvaratagande av besparingsmöjligheterna vid sjömanshusen anmodade departementschefen i skrivelse den 29 september 1933 kollegium att — när det statsfinansiella läget alltjämt nödvändiggjorde, att statens utgifter i möjligaste mån hölles nere — verkställa den överarbetning av kollegii i skrivelse av den 23 september 1927 framlagda förslag angående indragning av vissa sjömanshus, som med hänsyn till vad sedermera förekommit eller eljest kunde finnas påkallad, och till handelsdepartementet inkomma med sålunda reviderat förslag i ämnet.

I skrivelse den 22 november 1933 har *kommerskollegium* avgivit utlåtande och förslag i detta ämne. Vid skrivelsen hava fogats bland annat vissa inom kollegium upprättade sammanställningar rörande verksamhetens omfattning vid sjömanshusen och vissa därmed sammanhängande förhållanden under senare år.

Efter att till en början hava framhållit att de på sin tid av kollegium påpekade missförhållandena vid en del mindre sjömanshus på senare år, såvitt kollegium kunnat finna, blivit så väsentligt avhjälpta, att anledning till några klagomål beträffande skötseln av dessa sjömanshus icke längre förefunnes, men att de huvudsakliga skälen för en viss centralisering av sjömanshusens verksamhet alltjämt kvarstode med oförminskad styrka, har kollegium bland annat anfört följande:

I de nu uppgjorda sammanställningarna hade sjömanshusen liksom tidigare upptagits i den ordning, vari de i medeltal per år under en 3-års period tagits i anspråk för på- och avmönstringar av sjöfolk. Antalet mönstringar utgjorde nämligen, såsom kollegium tidigare haft anledning framhålla, den säkraste måttstocken på den omfattning, vari sjöfarten toge sjömanshusens tjänster i anspråk.

Det hade därvid befunnits, att de av kollegium förut till indragning föreslagna 13 sjömanshusen alltjämt tillhörde de 16 sjömanshus, som i avseende å denna sida av verksamheten hade den minsta omfattningen. Förutom en del mindre förskjutningar de olika sjömanshusen emellan vore att märka, att sjömanshuset i Haparanda i alldeles särskilt hög grad efter senaste undersökningen gått tillbaka såväl absolut taget som relativt. Därest indragningar av sjömanshus nu avsåges skola komma till stånd, funne kollegium, att även detta sjömanshus, vars verksamhet över huvud taget hade och knappast kunde förväntas få annat än en mycket ringa omfattning, i överensstämmelse med 1917 års sjömanshuskommitterades förslag borde indragas.

I övrigt kunde kollegium icke finna några omständigheter föreligga, som föranledde kollegium att frångå sitt förut avgivna förslag beträffande vilka sjömanshus, som i nuvarande läge av frågan om sjömanshusens organisation borde indragas.

I anslutning härtill har kommerskollegium föreslagit indragning från och med den 1 januari 1935 av följande 14 sjömanshus, nämligen de i Haparanda, Piteå, Skellefteå, Hudiksvall, Uppsala, Södertälje, Söderköping, Linköping, Vadstena, Jönköping, Ronneby, Falkenberg, Kungälv och Lidköping samt ny indelning av riket i sjömanshusdistrikt och ny indelning av sjömanshusen å de olika sjörullföringsområdena. Tillika har kollegium hemställt om vidtagande av vissa i sammanhang med berörda förslags genomförande påkallade åtgärder, såsom ändringar i gällande sjömanshusförordning, meddelande av föreskrift rörande förvaltning av och fördelning mellan de kvarblivande sjömanshusen av de indragna sjömanshusens tillgångar m. m.

Departementschefen har i statsverkspropositionen i anslutning till vad kollegium anfört framhållit, att, då kollegii förslag om indragning av 14 sjömanshus syntes väl grundat, det vore hans avsikt att framdeles anmäla förslaget för Kungl. Maj:ts prövning. Han har vidare framhållit, att den indragning, varom fråga vore, icke föregrepe spörsmålet om sjömanshusorganisationernas definitiva ordnande och att den i ingen mån komme att inverka på de understöd, som av sjömanshusens medel utginge till vissa understödstagare.

I fråga om anslagsbeloppet för nästa budgetår har departementschefen — utan att taga ståndpunkt till frågan, i vad mån staten rimligen bör bidra till täckande av sjömanshusens kostnader — icke velat ifrågasätta, att statsanslaget sänkes under det belopp av 146,000 kronor, som uppförts i löpande riksstat. Å andra sidan har han icke i nuvarande statsfinansiella läge kunnat biträda kommerskollegii förslag, att anslaget bestämmas till det tidigare under en följd av år utgående högre beloppet av 162,000 kronor. Departementschefen har alltså förordat, att förevarande anslag upptages med 146,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehåft

dels två likalydande motioner, väckta, den ena, nr 49, inom första kammaren av herr *T. Ström* och den andra, nr 87, inom andra kammaren av herrar *H. Bäcklund* och *J. A. Persson* i Tidaholm, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att kommerskollegii förslag att indraga sjömanshuset i Lidköping icke måtte bifallas;

dels två likalydande motioner, väckta, den ena, nr 105, inom första kammaren av herr *J. B. Johansson* och den andra, nr 86, inom andra kammaren av herr *A. Andersson* i Falkenberg, vari hemställts, att riksdagen

måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att kommerskollegii förslag om indragning av vissa sjömanshus icke måtte bifallas, i vad det avser sjömanshuset i Falkenberg;

dels ock en inom andra kammaren av herr *A. Törnkvist* i Karlskrona väckt motion, nr 85, vari hemställts, att riksdagen, i anledning av de uttalanden, som förekomma i tionde huvudtiteln till årets riksdag, under rubriken »Ersättning åt sjömanshusen», måtte uttala, att det icke syntes riksdagen lämpligt att, innan slutlig ståndpunkt kunnat tagas till omorganisationsfrågan i hela dess vidd, nu vidtaga indragning av vissa sjömanshus och i samband därmed verkställa ny sjömanshusdistriktsindelning och ny indelning av sjömanshusen å de olika sjörullföringsområdena.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna I: 49, II: 85 och II: 86.

Utskottet.

Av den i det föregående lämnade redogörelsen framgår, att enligt kommerskollegii uppfattning något *slutligt* avgörande beträffande frågan om omorganisation av sjömanshusen icke kan åvägbringas, förrän ställning tagits till frågan om sjömanspensioneringens ordnande. Av det anförda framgår vidare, att i statsverkspropositionerna till såväl 1928 som 1929 års riksdagar — efter förslag av kommerskollegium — ifrågasatts, att i avvaktan på en slutlig lösning av båda förenämnda frågor en åtminstone provisorisk omorganisation av sjömanshusen genom indragning av 13 av de av majoriteten inom 1917 års sjömanshuskommittéerade till indragning föreslagna sjömanshusen borde äga rum. Nämnda års riksdagar uttalade emellertid såsom sin mening, att, oaktat det syntes önskvärt, att vissa förenklingar och förbättringar i sjömanshusens organisation och vad därmed sammanhänge vidtoges, det icke syntes riksdagen lämpligt att, innan slutlig ståndpunkt kunnat tagas till omorganisationsfrågan i hela dess vidd, vidtaga indragning av vissa sjömanshus och i samband därmed verkställa ny indelning av sjömanshusen å de olika sjörullföringsområdena.

I anslutning till ett av föregående års riksdag gjort uttalande, att, därest effektiva åtgärder vidtoges för nedbringande av sjömanshusens förvaltningskostnader, en reducering av anslaget till sjömanshusen med hänsyn till det statsfinansiella läget borde kunna vidtagas, och riksdagens i samband därmed fattade beslut om anvisande för innevarande budgetår av ett i förhållande till närmast föregående budgetår sänkt anslag, har i årets statsverksproposition ånyo upptagits frågan om indragning av vissa sjömanshus. Kommerskollegium har — såsom förut framhållits — uttalat den uppfattningen, att mera effektiva besparingar icke kunde vinnas på annat sätt än genom åvägbringande av en provisorisk omorganisation av sjömanshusen. För den skull har kollegium till Kungl. Maj:t inkommit med reviderat förslag i ämnet, enligt vilket förslag 14 sjömanshus skulle indragas, medförande en beräknad kostnadsminskning av omkring

28,000 kronor. Med anledning härav har departementschefen uttalat, att, då kollegii förslag syntes väl grundat, det vore hans avsikt att framdeles anmäla detsamma för Kungl. Maj:ts prövning.

Utskottet har icke funnit anledning att i princip frångå den av riksdagen tidigare uttalade uppfattningen i fråga om indragning av sjömanshus. Visserligen synas skäl tala för ett övervägande, huruvida icke vissa sjömanshus med ringa omfattning, bland annat, i fråga om sin understödsverksamhet kunde indragas för åstadkommande av förbilligande av sjömanshusens administrationskostnader. Emellertid är utskottet av den meningen, att en indragning i den av kommerskollegium och departementschefen ifrågasatta omfattningen icke bör vidtagas, förrän frågan om sjömanspensioneringens ordnande och i samband därmed frågan om sjömanshusens omorganisation i hela dess vidd blivit lösta.

Vad slutligen angår Kungl. Maj:ts förslag om anvisande åt sjömanshusen för nästa budgetår av ett anslag av 146,000 kronor, har utskottet ansett sig böra tillstyrka förslaget i fråga.

Utskottet hemställer alltså,

a) att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för beredande under år 1934 åt *sjömanshusen* av ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktigas inskrivning och redovisning samt för andra dem åvilande uppgifter för statsverkets räkning å riksstaten för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 146,000 kronor;

b) att herrar Ströms, Bäcklunds och Perssons i Tidaholm motioner, I: 49 och II: 87, må anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört;

c) att herrar J. B. Johanssons och Anderssons i Falckenberg motioner, I: 105 och II: 86, må anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört; samt

d) att herr Törnkqvists i Karlskrona motion, II: 85, likaledes må anses besvarad genom vad utskottet ovan anfört.

17:o) **Läkarundersökning av sjöfolk.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, sid. 63) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *läkarundersökning av sjöfolk* i huvudsaklig enlighet med de i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 3 januari 1934 angivna grunderna för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 45,000 kronor.

18:o) **Internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24, sid. 64) att såsom bidrag för år 1934 till kostnaderna för internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten å riksstaten för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 13,000 kronor.

För ifrågavarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett anslag av 9,500 kronor.

Av statsrådsprotokollet framgår, att kostnaderna för patrulleringstjänsten bestridas i amerikanska dollars och fördelas å ett flertal stater, att Sveriges andel i kostnaderna för åren 1925—1932 utgjort $2\frac{2}{24}$ procent samt att Sveriges andel enligt 1929 års internationella sjöfartssäkerhetskonvention, vilken trätt i kraft den 1 januari 1933, sänkts till 2 procent.

Under budgetåret 1932/1933 utgjorde belastningen å anslaget i runt tal 17,460 kronor, beroende på då gällande växelkurs å dollarn. Med hänsyn till de överskridanden av anslaget, som även i tider med normala växel-förhållanden ägt rum, har föreslagits, att anslaget för nästa budgetår upptages med ett till 13,000 kronor förhöjt belopp.

Utskottet. Då Kungl. Maj:ts förslag ej givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må såsom bidrag för år 1934 till kostnaderna för *internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten* å riksstaten för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 13,000 kronor.

19:o) **Drift- och underhållskostnader för statens isbrytarfartyg.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25, sid. 64—66) att till bestridande av drift- och underhållskostnader för statens isbrytarfartyg för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 225,000 kronor.

För innevarande budgetår har för ändamålet anvisats ett anslag av 200,000 kronor.

Av statsrådsprotokollet framgår, att avsikten är att för den regelmässiga isbrytarten i första hand taga i anspråk isbrytarfartyget »Ymer», medan det äldre fartyget »Atle» skall användas endast om så påkallas av extra ordinära förhållanden.

Departementschefen framhåller, att den fördelning av bemanningskostnaderna mellan tionde och fjärde huvudtitlarna, varför redogörelse lämnats i 1932 års statsverksproposition (sid. 117), alltjämt torde böra i huvudsak upprätthållas, med den ändring dock att kostnaderna för landav-löningarna till den ombord å »Ymer» kommenderade stamlöjtnanten och till tre maskinister skäligen syntes böra bäras av tionde huvudtiteln för

de åtta månader av året, dessa befattningshavare vore anställda på fartyget.

Departementschefen anför vidare, att, även om meningen vore att under normala förhållanden icke på en gång använda mer än det ena av isbrytarfartygen, förefintligheten av tvenne dylika fartyg givetvis måste med hänsyn till kostnader för underhåll m. m. medföra ökad utgiftsbelastning å ifrågavarande anslag. Sagda omständighet, i förening med ökning av bemanningen å »Ymer» från 40 till 44 man samt förut omnämnda ändring i fördelningen av vissa bemanningskostnader mellan fjärde och tionde huvudtitlarna, har synts departementschefen böra föranleda, att för nästkommande budgetår en höjning vidtages i det nuvarande anslagsbeloppet med 25,000 kronor. Anslaget skulle sålunda upptagas med ett belopp av 225,000 kronor.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till bestridande av *drift- och underhållskostnader för statens isbrytarfartyg* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 225,000 kronor.

20:o) **Internationella byrån i Paris för utställningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, sid. 66) och under erinran, att för innevarande budgetår för ändamålet anvisats 2,600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må såsom bidrag till kostnaderna för den *internationella byrån i Paris för utställningar* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 2,400 kronor.

Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.

21:o) **Reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshantering hör.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, sid. 67), hemställer utskottet,

att riksdagen må å riksstaten upptaga det ordinarie reservationsanslaget till reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshantering hör, utan angivet belopp.

22:o) **Befrämjande i allmänhet av slöjderna.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28, sid. 67 och 68) att å riksstaten upptaga dels det ordinarie anslaget till manufakturernas befrämjande, dels ock de ordinarie reservationsanslagen till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri, till reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industri och hantverk samt till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshantering, utan angivna belopp.

Under den i riksstaten upptagna rubriken »Befrämjande i allmänhet av slöjderna» ingå *dels* ett ordinarie anslag till manufakturernas befrämjande, *dels ock* fyra ordinarie reservationsanslag till reseunderstöd åt olika grupper av yrkesutövare inom industri och hantverk, nämligen åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, åt idkare av hantverk och annan mindre industri, åt verkmästare och förmän inom industri och hantverk samt åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshantering.

Beträffande anslagens historik torde få hänvisas till tionde huvudtiteln, sid. 125, i 1932 års statsverksproposition.

Samtliga ifrågavarande fem anslag hava i riksstaten för löpande budgetår upptagits utan angivna belopp. Enligt en från kommerskollegium lämnad uppgift förefanns den 13 oktober 1933 å de fyra reseunderstödsanslagen en odisponerad behållning av, i runda tal, respektive 4,640 kronor, 1,100 kronor, 3,040 kronor och 1,725 kronor.

Den odisponerade behållningen å anslagen ifråga utgjorde, enligt vad utskottet inhämtat, den 10 mars 1934 respektive i runda tal 2,825 kronor, 425 kronor, 2,465 kronor och 1,925 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *A. Andersson* i Falckenberg m. fl. väckt motion, nr 89, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1934/1935 under ordinarie anslagstiteln »Befrämjande i allmänhet av slöjderna» anvisa ett gemensamt reservationsanslag att fördelas å de olika grupperna yrkesutövare till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, åt idkare av hantverk och annan mindre industri samt åt verkmästare och förmän inom industri och hantverk, till ett belopp av 5,000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt förslag, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet. Såsom av statsrådsprotokollet framgår, har kommerskollegium beträffande ifrågavarande anslag anfört, att, därest den statsfinansiella situationen skulle anses medgiva beviljande av ett visst begränsat anslag till reseunderstöd, medel för ändamålet lämpligen syntes böra anvisas i form

av ett särskilt gemensamt anslag, att efter de bestämmelser, som av Kungl. Maj:t framdeles bleve lämnade, fördelas å vissa angivna grupper yrkesutövare. Kollegium har för den skull förordat, att för sagda ändamål ett dylikt gemensamt reservationsanslag å 5,000 kronor uppfördes å riksstaten för nästa budgetår, samt har i anslutning härtill hemställt, att såväl anslaget till manufakturernas befrämjande som de fyra olika reseunderstödsanslagen upptoges utan angivna belopp i riksstatsförslaget.

Vad angår anslaget till manufakturernas befrämjande, har departementschefen tillstyrkt, att i riksstaten för budgetåret 1934/1935 anslaget upptages utan angivet belopp samt att, vad de särskilda reservationsanslagen till reseunderstöd vidkommer, nya medel av riksdagen nu icke äskas. I enlighet härmed och i anslutning i övrigt till kommerskollegii förslag hava jämväl dessa anslag ansetts böra i riksstaten uppföras utan angivna belopp.

Utskottet, som ansluter sig till departementschefens mening härutinnan, får sålunda — under erinran om förefintliga reservationer å de anslag, varom fråga är — hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag och med avslag å herr Anderssons i Falkenberg m. fl. motion, II: 89, å riksstaten upptaga dels det ordinarie anslaget till manufakturernas befrämjande, dels ock de ordinarie reservationsanslagen till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri, till reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industri och hantverk samt till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshantering, utan angivna belopp.

23:o) **Arvoden åt torvingenjörer m. m.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts framställning (punkt 29, sid. 69) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *arvoden åt torvingenjörer m. m.* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 14,000 kronor.

24:o) **Befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30, sid. 69—72) att

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må bemyndiga kommerskollegium att enligt av Kungl. Maj:t föreskrivna grunder bevilja statsunderstöd åt hant-

verksmästare för utbildande av högst 75 lärlingar med utbildningstid från tidpunkt under budgetåret 1934/1935,

dels ock till befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 40,000 kronor.

För befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare hava alltsedan år 1917 av riksdagen anvisats anslag. Dessa anslag hava avsett *dels* — och huvudsakligen — statsunderstöd åt hantverksmästare för utbildande av lärlingar samt därmed förbundna utlärlingspenningar och statspremier, *dels ock* statsunderstöd till hantverksföreningar, anslutna till Sveriges hantverksorganisation, för utdelande av penningpremier till därav förtjänta lärlingar.

Bestämmelser rörande de olika formerna för statsunderstöden hava av Kungl. Maj:t fastställts den 2 november 1917. Ändringar däri hava skett den 25 oktober 1918, den 9 juli 1920, den 3 maj 1929 och den 2 juni 1933.

Statsunderstöden till hantverksmästare avse en lärotid av tre år och utgå enligt gällande bestämmelser i fråga om lärlingar, vilkas utbildning tager sin början efter den 1 juli 1933, med 300 kronor för varje lärling. För lärlingsgrupper, vilkas utbildning tagit sin början före den 1 juli 1933, utgå lärlingsunderstöden med ett sammanlagt belopp av 400 kronor. *Lärling*, för vars utbildande mästare erhållit statsunderstöd, är, om han efter avlagt prov undfått Sveriges hantverksorganisations utlärlingsbevis, berättigad till en utlärlingspenning av 20 kronor och kan, om han i utlärlingsbeviset tillerkänts högsta vitsord för skicklighet i yrket, dessutom erhålla statspremium av högst 100 kronor.

I fråga om planen för den praktiska utbildningens anordnande torde få hänvisas till den redogörelse, som lämnats å sid. 139 av tionde huvudtiteln i 1932 års statsverksproposition.

Jämlikt medgivande av 1931 och 1932 års riksdagar uppgår lärlingsunderstödens antal för de lärlingsgrupper, vilkas utbildning påbörjats under budgetåren 1931/1932 och 1932/1933, till 100. För den lärlingsgrupp, vars utbildning tager sin början under löpande budgetår, utgör lärlingsunderstödens antal jämlikt beslut av 1933 års riksdag allenast 75.

Sedan det visat sig, att av de lärlingar, som efter avlagda prov slutat sin utbildning, allenast ett mindre antal pläгат erhålla högsta vitsord för skicklighet i yrket och i anledning därav tilldelats statspremium, har för löpande budgetår för statspremier beräknats ett belopp av 2,000 kronor, motsvarande premier till en femtedel av antalet lärlingar i den lärlingsgrupp, vars utbildning påbörjats under budgetåret 1930/1931.

Vad angår *statsunderstödet till hantverksföreningar* för utdelande av lärlingspremier, utgick detta för budgetåret 1932/1933 med 1,500 kronor. För innevarande budgetår är understödet bestämt till ett till 1,000 kronor nedsatt belopp.

Det å riksstaten för budgetåret 1933/1934 anvisade anslaget till befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare slutar å 45,000 kronor.

Vid anmälan av förevarande anslagsäskande har departementschefen anfört följande:

»I enlighet med kommerskollegii hemställan böra medel till ett belopp av 39,000 kronor — avseende understöd enligt de fastställda bestämmelserna för de årsgrupper lärlingar, vilkas utbildning jämlikt medgivande av 1931—1933 års riksdagar för närvarande pågår — under ifrågavarande anslag beräknas för budgetåret 1934/1935.

Likaledes torde, såsom hittills varit fallet, medel böra ställas till förfogande att användas till understöd åt hantverksföreningar för utdelande av lärlingspremier. Mot det av kollegium i dylikt hänseende tillstyrkta beloppet 1,000 kronor har jag icke någon erinran att göra.

Däremot anser jag tillräckliga skäl ej föreligga att — med frångående av den ståndpunkt, som i fjol intogs — nu förorda den av styrelsen för Sveriges hantverksorganisation gjorda och av kommerskollegium understödda framställningen om ökning av antalet lärlingar i den nya lärlingsgrupp, vars utbildning bör påbörjas under nästkommande budgetår, ävensom av understödens belopp. Jag tillstyrker därför, att i enlighet med förra årets beslut antalet lärlingar i nämnda grupp sättes till 75 och att understöden till hantverksmästarna bestämmas till 300 kronor för varje lärling.»

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *A. Andersson* i Falkenberg m. fl. väckt motion, nr 88, vari hemställts, att riksdagen måtte medgiva, att Kungl. Maj:t må bemyndiga kommerskollegium att enligt av Kungl. Maj:t föreskrivna grunder bevilja statsunderstöd åt hantverksmästare för utbildande av högst 100 lärlingar med utbildningstid från tidpunkt under budgetåret 1934/1935.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt förslag, får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt Kungl. Maj:ts föreliggande förslag skulle Kungl. Maj:t äga bemyndiga kommerskollegium att efter vissa grunder bevilja statsunderstöd åt hantverksmästare för utbildande av högst 75 lärlingar med utbildningstid från tidpunkt under budgetåret 1934/1935. Motionsvis har emellertid ifrågasatts, att maximiantalet lärlingar måtte bestämmas till 100.

Ehuru utskottet icke kunnat undgå att hysa viss tvekan för ett frångående av Kungl. Maj:ts förslag härutinnan, har utskottet dock med hänsyn särskilt till önskvärdheten av att kunna bereda ökad sysselsättning åt ungdomen icke velat motsätta sig motionärernas yrkande. Utskottet vill framhålla, att den eventuella kostnadsökning, som kan komma att bli en följd av ett bifall till sagda yrkande, icke kommer att belasta nästa budgetårs riksstat.

Utskottet.

Utskottet, som i övrigt icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t föreslagit, får alltså hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag och herr Anderssons i Falkenberg m. fl. motion, II: 88,

a) medgiva, att Kungl. Maj:t må bemyndiga kommerskollegium att enligt av Kungl. Maj:t föreskrivna grunder bevilja statsunderstöd åt hantverksmästare för utbildande av högst 100 lärlingar med utbildningstid från tidpunkt under budgetåret 1934/1935; samt

b) till *befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 40,000 kronor.

25:o) **Standardiseringsverksamhet. Vissa undersöknings- och försvarsarbeten. Vissa kostnader för statens gruvegendom.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 31—33, sid. 72—78) får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1934/1935 anvisa

a) såsom *bidrag till uppehållande av standardiseringsverksamheten* ett extra anslag av 17,000 kronor;

b) för *undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som genom Sveriges geologiska undersöknings försorg äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade, m. m.* ett extra reservationsanslag av 85,000 kronor; samt

c) för bestridande av *vissa kostnader för statens gruvegendom* ett extra förslagsanslag av 12,000 kronor.

Ingenjörsvetenskapsakademien.

26:o) **Tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet.** I enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 34, sid. 79—82) får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för bedrivande av *tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor.

Diverse.

27:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 35, sid. 82 och 83) hemställer utskottet,

att riksdagen må höja det ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, nu 80,000 kronor, med 10,000 kronor till 90,000 kronor.

28:o) **Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen. Provisoriskt dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst. Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.** Beträffande anslag till ifrågavarande ändamål (punkterna 36—38, sid. 83 och 84) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtanden; vilket härmed

anmäles.

29:o) **Avlöningar åt personal m. m. vid företagsräkningen.** Med anledning av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, sid. 84) och under erinran att anslaget för ifrågavarande ändamål under innevarande budgetår utgör 54,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för *avlöningar åt personal m. m. vid företagsräkningen* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 35,000 kronor.

30:o) **Ombyggnad av fiskefyren å Listershuvuds östra udde.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 40, sid. 84—86) får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *ombyggnad och förbättring av fiskefyren å Listershuvuds östra udde* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

Övriga ordinarie anslag.

31:o) **Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under tionde huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts.**

Utskottet hemställer,

att samtliga de ordinarie anslag under tionde huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, må i riksstaten för budgetåret 1934/1935 uppföras med oförändrade eller i förekommande fall utan angivna belopp, dock att i anslaget till tryckningskostnader må göras den jämkning, som kan erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

Stockholm den 16 mars 1934.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Hamrin, Lindblad, Bergqvist, Olof Olsson, Svensson* i Kompersmålå, *Oscar Olsson, Bagge, Asplund, friherre Lagerfelt, Petré*n och *Nilsson* i Fredriksfält; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Holmgren, Jansson, Svensson* i Grönvik, *Jonsson* i Eskilstuna, *Nilsson* i Hörby, *Norsell, Skoglund, Högström, Aronson, Isacson* och *Danielsson*.